

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.865/2016/13.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Szendrei Zsuzsanna pártfogó ügyvéd

Az alperes: Szegedi Törvényszék

Az alperes képviselője:

Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztály, ügyintéző: dr. Sütő Krisztina

A per tárgya:

kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.803/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 12.P.20.232/2014/30.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

A felperes képviseletében eljáró pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Szegedi Városi Bíróság 4.B.24.949/1999/40. számú - a Csongrád Megyei Bíróság 1.Bf.839/2002/9. számú határozatával jogerőre emelkedett - ítéletével megállapította a felperes bűnösségét 1

rendbeli nagyobb kárt okozó, folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett család bűntettében, valamint 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, és ezért egy év börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette. Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen kártérítés címén 520.000 forintot és járulékait a Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának, mint magánfélnek.

- [2] A Szegedi Városi Bíróság a fenti tartozás behajtása érdekében 2003. március 2-án 0601-4.Vh.5287/2002/6/I. szám alatt végrehajtási lapot állított ki a felperessel szemben. A végrehajtási eljárásban a felperes számos alkalommal terjesztett elő a végrehajtási lap visszavonása és a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmeket, amelyeket emberi jogainak sorozatos megsértésére alapított, továbbá bejelentette, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt az ellene folyamatban lévő végrehajtási eljárás miatt eljárást kezdeményezett. A Szegedi Városi Bíróság a 347/II. sorszámú végzésében felhívta a felperes, mint adós figyelmét a jóhiszemű pervitel Pp. 8. §-ában megfogalmazott követelményeire és ennek figyelmen kívül hagyása esetére pénzbírság kiszabását helyezte kilátásba. Ezt követően a felperes a korábbiakkal azonos indokokra hivatkozva újabb végrehajtási lap visszavonása, illetve végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság jogerőre emelkedett végzésével a kérelmeket elutasította és a felperest a 362/IX. sorszámú, 2007. augusztus 2-án kelt végzésével 100.000 forint pénzbírsággal sújtotta. A felperes fellebbezése alapján eljáró Csongrád Megyei Bíróság a 2008. január 4-én kelt 1.Pkf.22.645/2007/1. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. Ezt megelőzően a Szegedi Városi Bíróság a 227/III. sorszámú végzésével 2007. november 9. napjától kezdődően az eljárás félbeszakadását állapította meg a végrehajtást kérő gazdasági társaság cégjegyzékből való törlésére tekintettel. E határozat, valamint a Szegedi Városi Bíróság 233/I. sorszámú jogutódlást megállapító határozata 2008. október 30-án emelkedett jogerőre.
- [3] A Csongrád Megyei Bíróság a 2008. október 29-én kelt 4.Pkf.22.645/2007/9. számú végzésével a Szegedi Városi Bíróság 362/IX. sorszámú, a felperest pénzbírsággal sújtó végzése elleni fellebbezést ismételten elbírálta, utalva arra, hogy a korábbi 2008. január 4-én kelt 1.Pkf.22.645/2007/1. számú végzés a végrehajtási eljárás félbeszakadása miatt hatálytalan, amelyben az elsőfokú határozatot ismételten helybenhagyta.
- [4] A Csongrád Megyei Bíróság a 2012. március 28-án kelt 4.Pkf.22.645/2007/11. számú végzésével ismételten felülbírálta a pénzbírságra vonatkozó határozatot, rámutatva, hogy a 4.Pkf.22.645/2007/9. számú végzése ugyancsak hatálytalan, miután annak meghozatalára még az eljárás félbeszakadása alatt került sor. A jogerős végzés helybenhagyta a Szegedi Városi Bíróság 362/IX.

sorszámú végzését.

- [5] A Szegedi Törvényszék 2013. január 9-én felszólította a felperest a pénzbírság megfizetésére, majd annak eredménytelensége miatt 2013. március 18-án letiltást bocsátott ki a felperes nyugellátására, amely alapján a pénzbírság összege járulékaival együtt levonásra került.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetében kérte az alperes 102.975 forint vagyoni és 600.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését, elsődlegesen a tisztességes eljáráshoz való jogának megsértésére, másodlagosan bírósági jogkörben okozott kártérítés címén. Kereseti álláspontja szerint a 2007. augusztus 2-án kelt, pénzbírságot kiszabó végzés ellen benyújtott fellebbezés elbírálására 3 év és 5 hónap késedelemmel került sor, az eltelt hosszú idő alatt folyamatosan rettegésben élt, a függő helyzet miatt rendkívüli lelki és „morális” súly nehezedett rá.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta, annak a jogalapját és az összecszerűségét egyaránt vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta és rendelkezett a másodfokú eljárási illeték, valamint a pártfogó ügyvéd díjának viseléséről.
- [9] A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes vagyoni kára, a pénzbírság és járulékaiknak nyugellátásából levont összege, amely kár a felperes álláspontja szerint az alperes jogszerűtlen döntésén alapul. Az e magatartással okozott kár a Pp. 2. §-a alapján nem orvosolható, az a vagyoni kártérítés megállapítására nem ad lehetőséget, ezért a perben alkalmazandó Ptk. 349. §-a alapján, a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség szabályai szerint bírálható el. A perbeli esetben a felperes jelentős számban terjesztett elő azonos tartalmú, ugyanazon indokokra alapított kérelmet, illetve kifogást a végrehajtási eljárásban. A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy e magatartása sérti-e a jóhiszemű joggyakorlás követelményeit és adott esetben azt indokolt-e pénzbírsággal szankcionálni. Az ítélezési gyakorlatnak is megfelelően a kártérítési perben e mérlegelési tevékenység értékelésére nem kerülhet sor, ebből következően a pénzbírságot kiszabó jogerős határozata miatt az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

[10] A felperesnek az eljárás elhúzódása miatt méltányos elégtételt biztosító, illetve nem vagyoni kárigénye érdemben nem vizsgálható, mert a Pp. 2. § (2) bekezdése szerint megkívánt jogorvoslatot nem vette igénybe. A felperes a fellebbezésének ésszerű időn belül történő elbírálását kifogásolta, az általa sérelmezett helyzet orvoslására a Pp. 114/A. §-ában szabályozott, az eljárás elhúzódása miatti kifogás, mint jogorvoslati eszköz állt rendelkezésre, ilyen kifogást azonban a felperes nem terjesztett elő. Ettől függetlenül nem állapítható meg, hogy az alperes terhére rótt magatartással összefüggésben a felperest hátrány érte. A felperes nem lehetett a pénzbírság megfizetését illetően bizonytalanságban, hiszen az alperes valamennyi másodfokú határozatával helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését. A fellebbezést első alkalommal elbíráló, 2008. január 4-én kelt végzés meghozatalát követően nem volt olyan eljárási cselekmény, illetve nem született olyan határozat, amelyből a felperes azt a következtetést vonhatta volna le, hogy a kiszabott pénzbírságot nem kell megfizetnie. Mindezek alapján a felperesnek a Ptk. 349. §-ára alapított nem vagyoni kártérítés iránti igénye is alaptalan, mert hiányzik a bírósági jogkörben okozott kártérítési igény érvényesítésének speciális feltétele, a jogorvoslat kimerítése, valamint nem állapítható meg az alperes magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett vagyoni hátrány.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A jogerős ítélet ellen, a felperes nyújtott be jogszabálysértésre hivatkozással felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a kereseti kérelmének való helytadás érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint téves a másodfokú bíróságnak a jogorvoslat kimerítésének lehetőségére vonatkozó álláspontja. A sérelmezett eljárásra nem alkalmazható az eljárás elhúzódása miatt kifogás, mert a Pp. 114/A. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek nem álltak fenn. Az eljárás elhúzódása a határozatok sorozatos hatályon kívül helyezése és újbóli meghozatalának következménye volt. A rendbírság kiszabása nem az ügy érdemére vonatkozó határozat, így az azzal összefüggő jogorvoslati eljárás sem, ezért arra az eljárás felfüggesztésének a Pp. 112. §-a nem alkalmazható. Az „elutasító határozatok hatályon kívül helyezésekor” pedig okkal feltételelezhette, hogy rá nézve kedvezőbb döntés születik, ezért a jogerős ítélet téves megállapításával szemben e tekintetben bizonytalanságban élt.

[12] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A perbeli időszakban hatályos Pp. 2. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak az a feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A (3) bekezdés szerint az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható.
- [14] A fenti rendelkezés alapján helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdése értelmében a kártérítési igény érvényesítésének feltétele a jogorvoslat kimerítése. Tévesen ítélte meg ugyanakkor a másodfokú bíróság azt, hogy a perbeli esetben a jogorvoslat lehetőségét a Pp. 114/A. §-ában szabályozott eljárás elhúzódása miatti kifogás biztosította. Amint arra a felperes is helytállóan hivatkozott, az adott esetben az eljárási kifogás előterjesztésének a Pp. 114/A. § (2) bekezdésében írt feltételei nem álltak fenn. A felperes sérelme tehát jogorvoslati eljárásban nem volt orvosolható.
- [15] A Kúria egyetértett ugyanakkor a másodfokú bíróságnak az eljárás elhúzódása miatt érvényesített nem vagyoni kártérítési igényt elutasító másodlagos, az okozati összefüggés hiányára vonatkozó indokaival. A felperesnek a pénzbírságot kiszabó végzés ellen előterjesztett fellebbezése az elsőfokú végzés helybenhagyásával határidőben elbírálásra került. A felperesnek sem ezt követően, sem az eljárás felfüggesztése miatt a fellebbezése ismételt elbírálását követően nem lehetett kétsége a kiszabott pénzbírság megfizetésére vonatkozó kötelezettsége felől. A fellebbezés kétszer megismételt elbírálása alkalmával a végrehajtási eljárásban eljáró másodfokú bíróság nyomban határozatot hozott, amelyben az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a fellebbezést első alkalommal elbíráló, 2008. január 4-én kelt végzés meghozatalát követően nem volt olyan eljárási cselekmény, illetve nem született olyan határozat, amelyből az a következtetés lett volna levonható, hogy a kiszabott pénzbírságot nem kell megfizetnie, efelől tehát a felperes bizonytalanságban nem volt. A felperest az alperes terhére rótt magatartással okozati összefüggésben nem vagyoni kártérítést megalapozó hátrány nem érte. Ezért a felülvizsgálati kérelemben írtak alapján a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát megállapítani nem lehet.
- [16] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[17] Pp. 2. §

Záró rész

[18] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

[19] A Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdés alapján rendelkezett az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes pártfogó ügyvédi képviseletével a felülvizsgálati eljárásban felmerült díj viseléséről.

Budapest, 2017. március 22.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

tisztviselő